

2010/2011

kod

liczba punktów

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z PRZYRODĄ NA TY ETAP rejonowy

Województwo kujawsko – pomorskie

Instrukcja dla ucznia.

Test składa się z 23 zadań. Na jego rozwiązanie masz **70 minut**. Jeżeli nie potrafisz wykonać zadania pomiń je, a następnie wróć do niego później. Wszystkie polecenia czytaj uważnie, odpowiedzi zapisuj starannie.

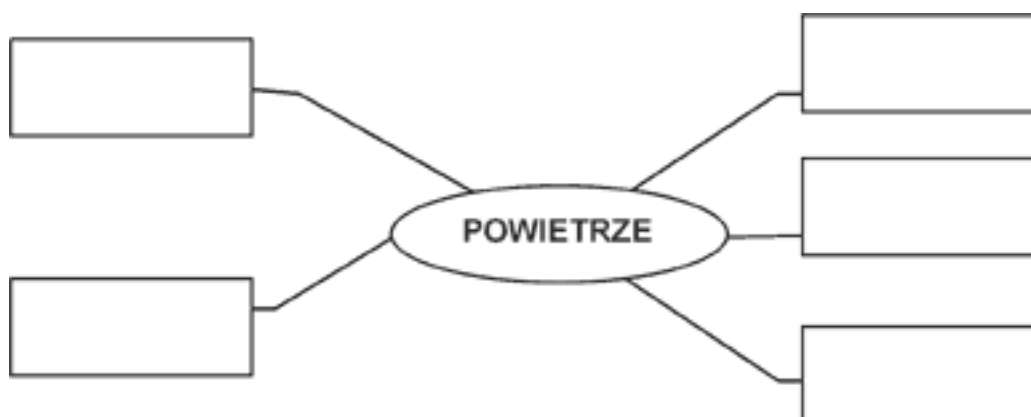
Test wypełnij długopisem [piórem]. **Nie używaj korektora.**

Życzymy powodzenia!

1. Podkreśl zdanie fałszywe.

- A. Bory spotykamy na glebach żyznych.
- B. Grądy to lasy z przewagą grabów i dębów.
- C. Łęgi rosną w dolinach rzek i dobrze znoszą okresowe zalewanie wodą.
- D. Olsza czarna jest typowym przedstawicielem lasu zwanego olsem.

2. Wpisz w wolne miejsca substancje wchodzące w skład czystego powietrza.

3. Podkreśl zdanie zawierające informację o zmianach spowodowanych reakcją chemiczną.

- A. Opadanie osadu mąki w zawiesinie.
- B. Rozpuszczanie cukru.
- C. Rdzewienie gwoźdźa.
- D. Powstawanie mgły.

4. Na mapie administracyjnej Polski przedstawionej obok zaznacz znakiem X województwo w którym mieszkasz i podaj jego pełną nazwę.

.....

5. Na mapie załączonej do zadania 4 cyframi od 1 - 6 oznaczono województwa. Rozpoznaj je i odpowiednio wpisz w tabelę. Przy rozpoznanym województwie wpisz jego stolicę.

Nr	Nazwa województwa	Stolica województwa
1		
2		
3		
4		
5		
6		

Źródło: Sprawdziany z przyrody dla klasy piątej; red. W. Chrzanowska-Szwarc, A. Czajka-Lemańczyk; wyd. Nowa Era; Warszawa 2006; str. 22 (zm.)

6. W Parku tym znajdują się skałki o różnych kształtach i liczne jeziora. Można tu spotkać sosnę alpejską. Na płaskich szczytach rośnie wierzba lapońska, brzoza karpacka i malina moroszka. Charakterystyczną rośliną tego parku jest skalnica śnieżna. Podkreśl Park, który opisany jest powyżej.

- A. Ojcowski Parku Narodowego.
- B. Karkonoski Parku Narodowego.
- C. Świętokrzyski Parku Narodowego.
- D. Bieszczadzki Parku Narodowego.

7. Kraina ta leży w dorzeczu Odry. Wydobywa się tu rudy miedzi. Największe miasto tej krainy to Wrocław. Jaka to kraina geograficzna? Podkreśl właściwą odpowiedź.

- A. Nizina Wielkopolska.
- B. Nizina Śląska.
- C. Nizina Podlaska.
- D. Wyżyna Śląska.

8. Na pogórzu, w Tatrach, na wysokości 800 m n.p.m. zanotowano temperaturę 10°C. Jaka temperatura panuje na wysokości 2000 m n.p.m.? Podkreśl poprawną odpowiedź.

- A. 7°C
- B. – 4°C
- C. – 10°C
- D. 4°C

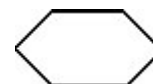
9. Rozlewiska tej rzeki tworzą kompleks największych bagien w Polsce. Jaka to rzeka. Podkreśl poprawną odpowiedź.

- A. Biebrza.
- B. Bzura.
- C. Brda.
- D. Bug.

10. Podane substancje wpisz w odpowiednie rubryki tabeli:

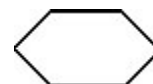
tlen, dwutlenek węgla, woda, azot, węgiel, żelazo, chlor, rudy miedzi, kreda, rdza

SUBSTANCJE PROSTE	SUBSTANCJE ZŁOŻONE

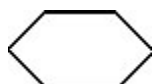
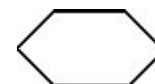
11. Uzupełnij zdania wstawiając w miejsce kropek nazwy odpowiednich miast:
Wrocław, Kraków, Warszawa, Sandomierz, Poznań, Gdańsk, Katowice.

- A. Leżący nad Odrą dzięki licznym mostom i kładkom zyskał nazwę polskiej Wenecji.
- B. jest najbogatszym w zabytki miastem.
- C. W granicachpołożone jest znane z toru regatowego jezioro Malta.
- D. Wznajduje się hala widowiskowa w kształcie spodka.
- E.to stare miasto słynące z labiryntu podziemnych lochów.
- F.to jedyne miasto w Polsce, w którym jest metro.
- G. Zabytkowy żuraw do wyładunku statków znajduje się w

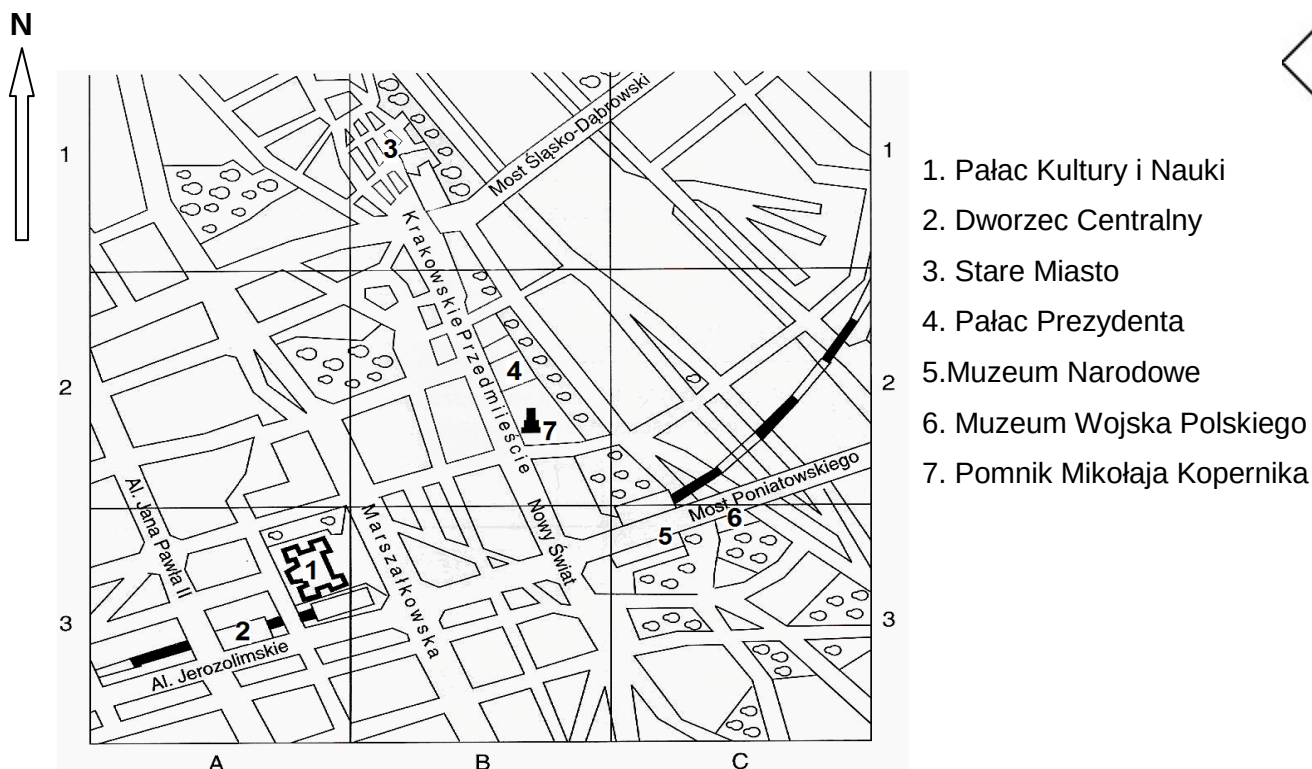

12. W tabeli umieszczono atrakcje turystyczne danego regionu. Uzupełnij tabelę wpisując odpowiedni pas krajobrazowy do wymienionych w tabeli atrakcji turystycznych.

Atrakcje turystyczne.	Pas krajobrazowy.
Dąb Bartek, Maczuga Herkulesa, ruiny zamków, jaskinie, wąwozy lessowe.	
Kopalnia złota, skałki piaskowcowe, Śnieżka, Karpacz.	
Jezioro Mamry, trasy kajakowe.	
Rozlewiska Narwi, Puszcza Kampinoska, Białowiecki Park Narodowy.	
Piaszczyste plaże, wydmy, klify, wyspa Wolin.	

13. Rysunek przedstawia fragment planu Warszawy. Na plan naniesiono siatkę kwadratów oznaczonych literami i cyframi.

Źródło: B. Czerwiński, A. Kuźmińska, E. Niewęgłowska, H. Zagórska, M. Zielińska; *Zeszyt ćwiczeń Przyroda kl. IV*; wyd. ABC; Poznań 2001; str. 67 (zm.)

- A. Odczytaj, w którym kwadracie leży Dworzec Centralny?
- B. Podaj nazwy ulic, którymi można dojść z Dworca Centralnego do pomnika Mikołaja Kopernika?
- C. Podaj najkrótszą drogę prowadzącą z Muzeum Narodowego na Stare Miasto
- D. W jakim kierunku geograficznym położone jest Stare Miasto od Muzeum Wojska Polskiego?.....
- E. W jakim kierunku geograficznym położony jest Pałac Kultury i Nauki od Muzeum Narodowego.....

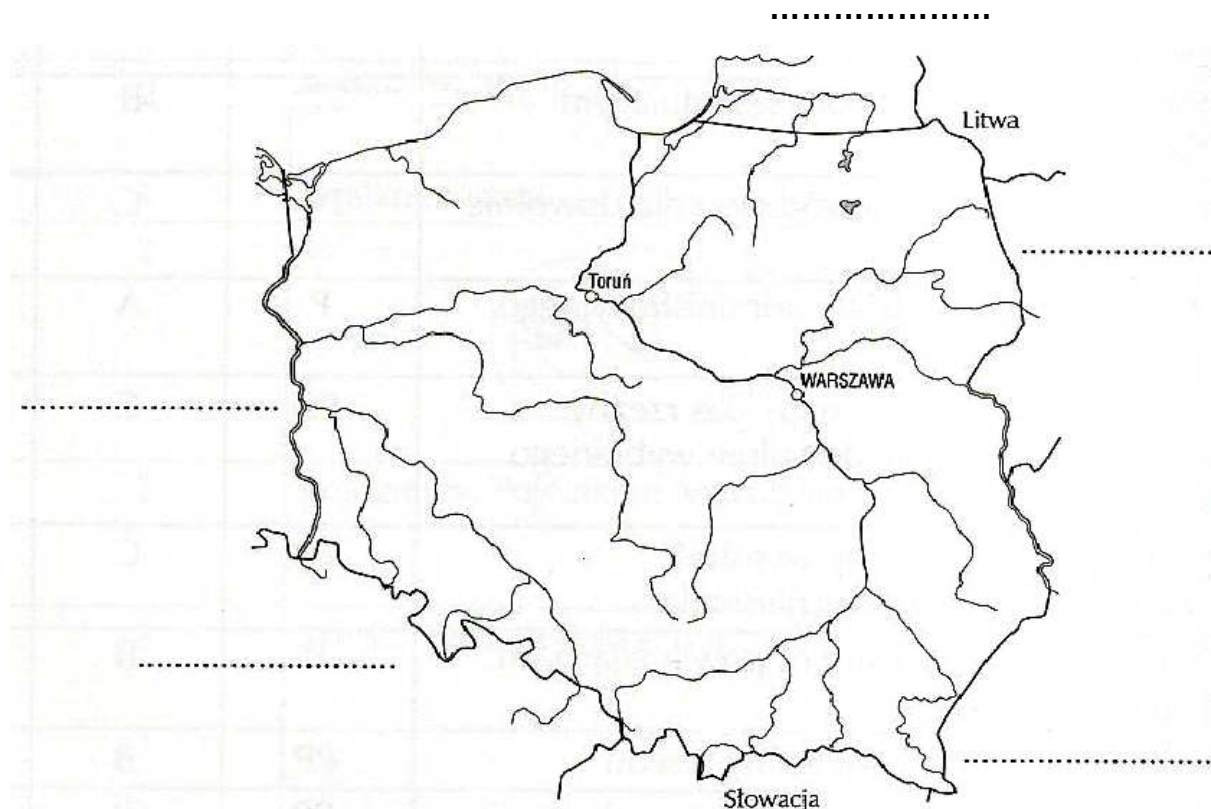
14. Z podanych skal liczbowych wypisz najmniejszą i największą : 1: 30000; 1: 45000000; 1 : 1000; 1 : 1000000.

A.
skala najmniejsza

B.
skala największa

15. W odpowiednich miejscach wpisz nazwy państw sąsiadujących z Polską. Uzupełnij zdania dotyczące naturalnych i sztucznych granic Polski.

Polska od zachodu graniczy z Prawie na całej długości jest to granica naturalna i przebiega wzdłuż i
Przykładem sztucznej granicy jest granica północna z Naturalną granicą jest również granica na Bugu: częściowo z i

Źródło: *Sprawdziany z przyrody dla klasy piątej*; red. W. Chrzanowska-Szwarc, A. Czajka-Lemańczyk; wyd. Nowa Era; Warszawa 2006; str. 22 (zm.)

16. Jeśli zdanie uznasz za prawdziwe napisz literę P, jeśli za fałszywe to literę F.

- A.** Polskę charakteryzuje pasowy układ krain geograficznych. Pas kotlin jest położony na południe od pasa wyżyn. Stanowi wyraźne obniżenie między wyżynami a górami.
- B.** Pierwsza część dwuwyrazowej nazwy krainy geograficznej określa pas krajobrazowy, a drugą położenie.
- C.** Morze Bałtyckie to głębokie morze wewnątrzkontynentalne o niskim zasoleniu.
- D.** Na Żuławach Wiślanych występują obszary położone powyżej poziomu morza zwane depresją.
- E.** Jezioro Hańcza jest najgłębszym jeziorem w Polsce.
- F.** Kilkanaście tysięcy lat temu teren dzisiejszych pojezierzy pokrywał lodowiec zwany lądolodem.
- G.** Nizina Śląska leży w południowo – wschodniej części Polski.
- H.** Na obszarze Kotliny Warszawskiej do Wisły wpływają rzeki: Narew z Bugiem i Bzura.
- I.** Na lessach Wyżyny Lubelskiej wytworzyły się żyzne gleby – czarnoziemy.
- J.** Znana w Polsce jaskinia Grota Łokietka położona jest w Górach Świętokrzyskich.

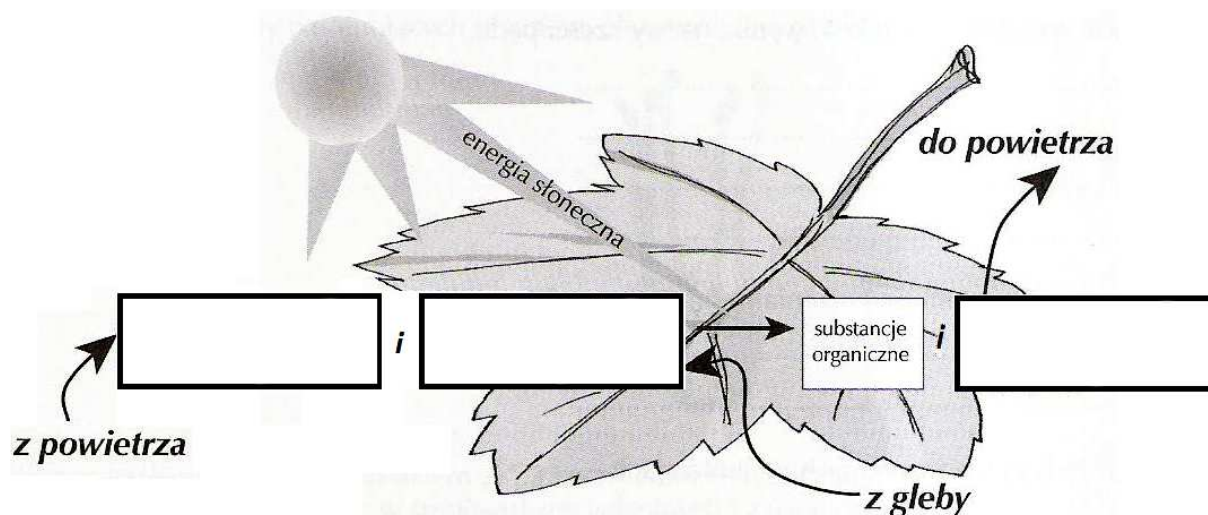
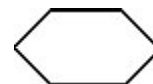
17. Dopisz do określeń w tabeli jedną z liter odpowiadającą właściwemu opisowi.

1.	Dymarki	
2.	Marmur chęciński	
3.	Klif	
4.	Wydmy	
5.	Hale	
6.	Turnie	

- A. Wysoki brzeg morski.
- B. Prymitywne piece do wytopu żelaza.
- C. Wapienie z Gór Świętokrzyskich.
- D. Łąki wysokogórskie.
- E. Piaszczyste pagórki usypane przez wiatr.
- F. Ostre wierzchołki gór.
- G. Rumowiska skalne.

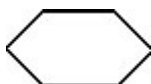
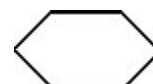
18. W liściach zachodzi proces fotosyntezy. Na poniższym rysunku wpisz w puste prostokąty nazwy substancji, które biorą udział w tym procesie.

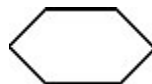
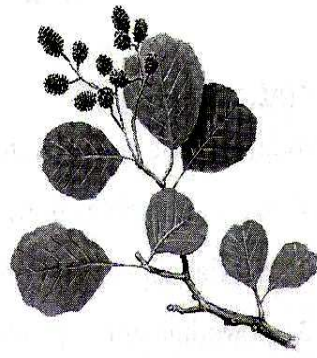
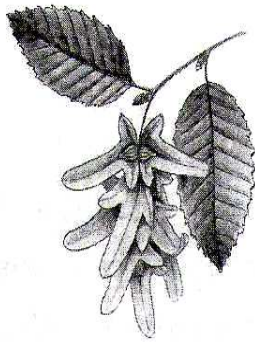
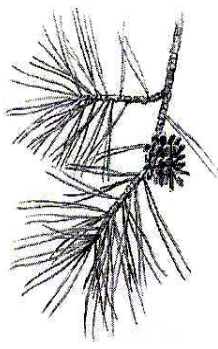
Źródło: *Sprawdziany z przyrody dla klasy piątej*; red. W. Chrzanowska-Szwarc, A. Czajka-Lemańczyk; wyd. Nowa Era; Warszawa 2006; str.162 (zm.)

19. Wśród wymienionych gatunków podkreśl te, które w Polsce objęte są całkowitą ochroną gatunkową.

Szarotka alpejska, świstak tatrzański, brzoza brodawkowata, świerk pospolity, żółw błotny, sroka zwyczajna, żuraw stepowy, dziewięciśł bezłodygowy, królik europejski, wierzba biała, ryś euroazjatycki, rosiczka okrągłolistna

20. Rozpoznaj i podpisz rośliny znajdujące się na rysunkach.

①

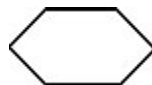
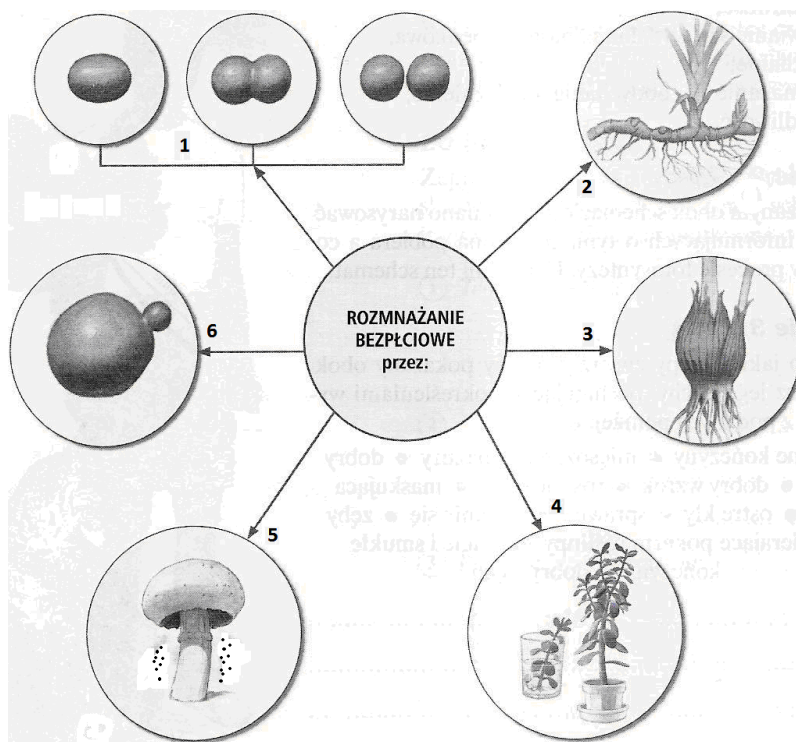
②

③

④

Źródło: D. Bukowska, E. Kłos, E. Laskowska; *Przyroda, witaj. Sprawdziany kl. 5-6. Materiały dla nauczyciela szkoły podstawowej*. Wyd. WSiP; Warszawa 2009; str. 49.

21. Rysunek przedstawia sposoby rozmnażania bezpłciowego. Rozpoznaj sposób rozmnażania. Nazwę wpisz odpowiednio w miejsca oznaczone cyframi 1- 6.

Źródło: D. Bukowska, E. Kłos, E. Laskowska; *Przyroda, witaj. Sprawdziany kl. 5-6. Materiały dla nauczyciela szkoły podstawowej*. Wyd. WSiP; Warszawa 2009; str. 44.

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

22. Nazwom grzybów przyporządkuj ich znaczenie w życiu człowieka oznaczone cyframi.

A. Pleśniak.

B. Muchomor sromotnikowy.

C. Maślak.

D. Pędzlak.

1. Pożywienie człowieka.

2. Powoduje psucie się żywności.

3. Wytwarza antybiotyki.

4. Powoduje zatrucia.

A.

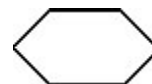
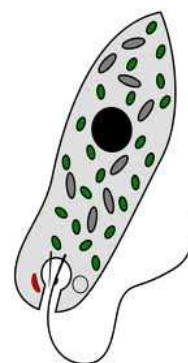
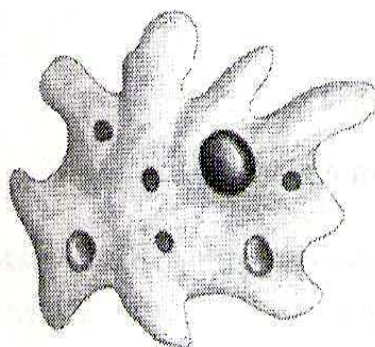
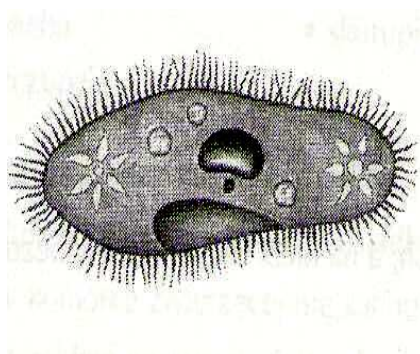
B.

C.

D.

23. Rozpoznaj przedstawione organizmy jednokomórkowe. Podaj ich nazwy. Wskaż za pomocą strzałki części ciała, które służą do poruszania się i wpisz ich nazwy do odpowiednich prostokątów.

A.....

B

C.....

Źródło: Poradnik metodyczny. Przyroda w klasie szóstej; red. Anna Palusińska; Wyd. Nowa Era; Warszawa 2001; str. 214 (zm.)

